

Bet. o. lovf. vedr. friskoler og private grundskoler m.v.

Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget finder det afgørende at fastholde, at vi i Danmark har undervisningspligt og ikke skolepligt. Det Radikale Venstre finder det afgørende, at grundlovens ord udledes i tillid til, at forældre vil det bedste for deres børn. Undervisningen i friskolerne skal stå mål med folkeskolens undervisning, men friskolerne skal ikke være magen til folkeskolen. Der er et mål af frihed. Dette mål bliver nu langt mindre, og kravene til skolerne trækker dem over mod folkeskolen.

I lovforslaget mener regeringen, at den præciserer de frie grundskolers frihed, nemlig at de er frie inden for lovens rammer. Denne såkaldte frihed efterfølges af ti nye *skal*-bestemmelser. Det Radikale Venstre nævner her blot: Skolen *skal* udarbejde slutmål. Skolen *skal* udarbejde undervisningsplaner og fastsætte delmål. Skolen *skal* regelmæssigt underrette forældre og elever om udbyttet. Skolen *skal* foretage løbende evaluering. Skolen *skal* regelmæssigt evaluere den samlede undervisning. Skolen *skal* lave en plan for evalueringen. Skolen *skal* offentliggøre slutmål, delmål, undervisningsplaner, resultater og så fremdeles på skolens hjemmeside. Skolens frihed og virke bliver spundet ind i en så lang række af bestemmelser, at det bliver bestemmende for skolens mulighed for frit at drive skole.

Baggrunden er *ikke* statens helt legitime ret til at stille krav, for undervisningen skal stå mål med folkeskolens undervisning, og skolerne modtager store offentlige beløb, og derfor bliver der stillet krav og ført tilsyn. Det Radikale Venstre har medvirket til, at disse krav stilles. Vi har selv formuleret en lang række af dem. Det betyder, at man via den nuværende lovgivning kan finde ud af, hvor problemerne er, sådan at vi kan gå konkret efter dem og forsøge at løse dem.

Og baggrunden er *heller ikke* den gode stats varetagelse af barnets tarv over for dets forældre. Det, der reelt er på spil, er borgernes frihed og den tillid, man må nyde som borger og forældre i et land som Danmark. Regeringens postulat synes at være, at staten tilsyneladende ved bedre end forældrene, hvad der er barnets tarv med hensyn til skolegang, læring og demokratisk sindelag – en tænkning, som man ellers må hente inspiration til helt andre steder end i Danmark. Og så vil man endda fremhæve, at skolerne skal forberede til et liv i det danske samfund – med

det danske som en tilsyneladende afgørende tilføjelse.

Men når man går de såkaldte fakta efter, er der i realiteten ikke noget, der tyder på, at man ikke kan have tillid til de forældre, der sender deres børn i friskole – tværtimod. Og derfor er lovforslaget ikke en ny og bedre balance mellem forældres rettigheder og barnets tarv. Lovforslaget er en ny holdning til forholdet mellem staten på den ene side og børn og forældre på den anden – en ny holdning uden tillid.

Delmål skal således fortsat kunne sammenlignes med folkeskolens trimål, eventuelt gennem en beskrivelse af, »hvorledes undervisningen afviger fra kravene til undervisningen i folkeskolen«. Uanset pænere ord i bemærkningerne til ændringsforslagene er tankegangen den samme. »Stå mål med« skal op gennem skoleforløbet konkretiseres i en sådan grad, at friheden snøres. Det tilbydes, at skolerne kan følge folkeskolens Fælles Mål, så »skal den ikke udarbejde egne slutmål og delmål«. Det samme gælder læseplanerne.

Det Radikale Venstre anerkender, at ændringsforslagene betyder en forbedring med hensyn til indfasning af lovforslaget og et tilløb til præcision i lovtæksten. Det ændrer dog ikke på den grundlæggende ånd og bogstav i lovforslaget: fraværet af tillid til, at forældre og skolefolk kan forvalte friheden.

Det kan Det Radikale Venstre ikke støtte.

Et *andet mindretal* i udvalget (SF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling og vil stemme hverken for eller imod ændringsforslagene.

Socialistisk Folkeparti lægger afgørende vægt på, at vi i Danmark har en folkeskole, der er sådan, at det er et tilbud til alle forældre at benytte sig af den. Men SF lægger også afgørende vægt på, at forældre har mulighed for at vælge en anden form for undervisning til deres børn, herunder mulighed for at vælge en fri skole. For SF gælder grundlovens bestemmelse om, at forældre ikke er pligtige til at lade børnene undervise i folkeskolen, men at de til gengæld er pligtige til at sørge for, »at børnene får en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen«. Derfor er det vigtigt, at samfundet sikrer sig slutmålet. Hvordan og hvornår de frie skoler når målene, skal samfundet derimod efter SF's opfattelse ikke blande sig i.